

har stillet sig med Hensyn til Kridt, som kun gav ca. 30,000 Kr. om Aaret. Kridt hentedes i Mariager Fjord, men en skøn Dag opdagede man i Sverige, at man ikke behøvede at hente Kridt i Udlandet, da man havde det i Sverige. Kridtbakkerne her i Landet vare imidlertid af den Beskaffenhed, at Skibene kunde lægge ind ved Mariager og hente Kridtet lige ud af Bakkerne, saa at det dog blev billigere at lade det hente herfra. Men hvad gøre saa Svenskerne? De lægge en Told paa Kridt, og ingen er i Stand til at benægte, at de derved beholde Pengene i deres Land, og at det er dem, der blive rigere, medens vi blive fattigere. Der ligger her i Tinget en Toldlov, som bringer Nedsættelser af Toldbeskyttelsen paa mange Punkter, paa Legetøj f. Eks. Vi sende allerede i Forvejen mange Tusinde Kr. til Tyskland for Legetøj. Den Nedsættelse, der her er foreslaaet, vil bevirke, at vi yderligere sende Tusinder af Kr. til Tyskland for Legetøj. Kunne de Herrer ikke se, at vi derved tage Brødet fra en hel Del af de Arbejdere, der have tjent deres Brød ved at lave Legetøj? Derved tages Kapitalen bort fra Arbejderne og sendes bort til andre Lande. Toldpolitikken hele Verden over gaar derfor ud paa at faa en Erhvervstold for at beskytte Landenes Erhverv. Men ikke nok hermed. Der indføres ogsaa Eksportpræmier. I denne Forsamling behøver jeg næppe at forklare, hvad Eksportpræmie er. (Stemmer: Aah!) Ja, da det ønskes, skal jeg ogsaa gerne gøre det. Eksportpræmie er en Præmie, som Lovgivningsmagten bliver enig om at betale for den Vare, der udføres. Den kan være forskellig, alt eftersom Lovgivningsmagten kan enes derom, men man maa endelig ikke tro, at naar et Land gaar til at give Udførselspræmie, skulde dermed være taget Sigte paa den enkelte Producent's Interesser. Det er Statens Interesse, der haves for Øje, og der siges til vedkommende Producenter, som kunne udføre disse Varer: Kunne i sende den Vare ud af Landet og skaffe fremmed Mønt ind i Landet, skulle I have den og den Præmie. Det er altsaa en Præmie paa at tilegne sig fremmed Kapital. Det er det, vore Nabolande have praktiseret, og som er lykkedes dem rigtig godt.

Det ærede Medlem for Slagelse (Køedt) udtalte sig i Gaar om engelske Forhold. Det ser jo næsten ud, som om det ærede Medlem mener, at hvad de have i England, skulle vi ogsaa have her i Danmark. Naar det ærede Medlem er kommen ind paa, at vi skulle have en Brændevinsskat,

maa det vel nærmest være, fordi man i England har en meget stor Brændevinsskat. Det skal jeg dog lade staa hen. Men naar det ærede Medlem slog i Bordet og henviste til, at man i England havde de bedste Arbejdsforhold og den bedste Velsignelse af Frihandelen, vil jeg dog fremdrage nogle Udtalelser fra god Kilde for at vise, at han slet ikke kender Forholdene i England. Det Arbejde, jeg her staar med, er ikke lavet af mig, det er en Betænkning, udgiven af den engelske Landbrugskommission. Den blev nedsat i 1893 og sluttede sit Arbejde i 1898. Med den ærede Formands Tilladelse skal jeg oplæse noget af den. Efter at have omtalt Herremændenes og Forpagternes Stilling, kommer Kommissionen til at omtale de mindre Landbrugere, som er dem, der næmst interessere os. Om dem siges følgende: „Endnu værre stillede ere de smaa selvstændige Ejendomsbesiddere, Selvejrbønderne, de saakaldte Jeomen, o: dem, der eje en lidt større Ejendom, og Freeholders Ejerne af smaa Jordlodder. Naar de første af dem have lidt mere af Krisen end Forpagterne, da er Grunden den, at som Regel ere deres Ejendomme stærkt behæftede med Prioriteter, og Kreditorerne have ikke ydet nogen Nedsættelse i Renterne. Disse repræsentere i mange Tilfælde en saadan Byrde, at Bonden ikke kan bære den; men er han endnu i Stand dertil, maa han udrede mere i Rente, end han vilde komme til at betale i Forpagtingsafgift, hvis han havde forpagtet Ejendommen. Dette er Grunden til, at saa mange af disse Selvejrbønder have spillet Fallit og have maattet forlade Landbruget. Landets tidligere Stolthed, dets gamle fri Bondestand, forsvinder mere og mere, og de faa, der ere tilbage, ville snart gaa ud af Sagaen.“ „De ville alle forsvinde“ — siger Mr. Read i Kommissionens Betænkning — „hvis der ikke indtræder en Forandring til det bedre“. Det er med Hensyn til Gaardmandsstanden derovre. Der ere Værdierne sunkne saa dybt, at de ere gaaede under Prioritetsgælden, og som Følge deraf ere Gaard-

Rettelse.

Sp. 3815, L. 5—7 f. o.: „det ærede Medlem for Randers Amts 3dje Valgkreds (Neergaard)“, læs: „det ærede Medlem for Randers Amts 3dje Valgkreds (Bjerre)“.